

6.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

OKTATÓANYAG

**A külföldön és határon
túl szavazó magyarok**

www.tisztaszavazas.hu

Sok anomália feszíti a magyar választási rendszert; közülük az egyik legismertebb, hogy sok külföldön élő magyar állampolgár szavazhat levélben, másoknak pedig nincs más választásuk, mint befáradni valamelyik külképviseletre, és ott szavazni. A levélszavazás jó pár problémát felvet, közülük is a legsúlyosabb, hogy akár halottak ezrei is szerepelhetnek a levélben szavazók névjegyzékén. Mindezekről részletesen írtunk a 2. oktatófüzetünkben, ami elérhető itt:

tisztaszavazas.hu/wp-content/uploads/2025/11/tsz_oktatoanyag_A4_2026_02.pdf

Mennyi mandátumot jelent a levélszavazás? 2014-ben 1 mandátumot jelentett, 2018-ban egy mandátumot sem fordított át. 100 ezer szavazat jellemzően, ami átfordító hatással van. 2022-ben 2 mandátumot is átfordított (de ez nem kellett a 2/3-hoz). Összességében tehát elmondható, hogy 0-2 mandátumos jelentősége van, ha a levélszavazatok egy irányba mutatnak. A legtöbben Romániából (Erdély, Székelyföld) küldenek levélszavazatot. Illetve ritkán küldik azt, mivel „zsákos emberek”, azaz aktivisták gyűjtik vissza azokat, ami szintén számos anomáliát felvet. **Kérjük, hogy védje meg szavazatát azzal, hogy saját maga küldi vissza a levélcsomagot**, vagy bizalmasa által, vagy személyesen juttatja azt vissza a Nemzeti Választási Irodába (NV)), vagy külképviseletre. Arról, hogy hol, mennyien regisztráltak levélszavazásra napi szinten követhető partnerünk – a Political Capital – weboldalán:

politicalcapital.hu/hireink.php?article_read=1&article_id=3537

Összegyűjtöttük, hogy milyen kérdések feszítik leginkább a határon túl élőket és az onnan szavazó magyar honfitársainkat. 5 egy gyakran ismételt kérdések formátumban meg is válaszoljuk őket.

1. Lakcím és szavazás

Ha van magyarországi lakcímem szavazhatok levélben?

Nem. Akik magyar lakcímmel rendelkeznek ők a lakcímük szerinti választókörben tudnak szavazni, vagy 2026. április 2-n 16 óráig kérhetik, hogy vegyék őket külképviseleti névjegyzékbe. A konzulátusok, nagykövetségek listája itt érhető el:

vtr.valasztas.hu/ogy2026/valasztopolgaroknak/kulkepviseletek-listaja?tab=kulkepviseletek-listaja

Ha magyarországi lakcímem nincs, de a lakcímkártyán szerepel magyarországi tartózkodási hely, szavazhatok-e egyéni képviselőre, vagy csak levélszavazásra vagyok jogosult?

Abban az esetben, ha nincs lakcím megjelölve a lakcímkártyán, de van tartózkodási hely, akkor az magyarországi lakcímnak számít, így szavazhat egyéni jelöltre is.

Magyar tartózkodási hely és külföldi lakóhely esetén a szavazópolgár levélszavazásra jogosult, így kérnie kell a nyilvántartásba vételét a levélben szavazók névjegyzékébe, vagy magyar állandó lakcímet létesítenie 2026. március 18., magyar idő szerinti 16 óráig. A határidő jövesztő.

A kérelmet online is benyújthatja az mo.hu oldalon.

2. Névjegyzék ellenőrzése

A legegyszerűbb és legbiztosabb módon hol, hogyan ellenőrizhetem a névjegyzékben való szereplésemet, ha nincs DÁP-om, sem Ügyfélkapum, és nem áll rendelkezésre kormányablakos ügyintézés?

A névjegyzéki adatainkról kérhetünk felvilágosítást személyesen és online:

- a helyi választási irodában,
- a Nemzeti Választási Irodában (visz@nvi.hu).

3. „Eltűnt” korábbi szavazási regisztráció – hazai lakcím esetén

a) Hiányzik a nevem a szavazóköri névjegyzékből

Ha kiderül, hogy valamilyen okból nincs benne a nevem a szavazóköri névjegyzékben – vagyis tudtom nélkül töröltek –, annak ellenére, hogy érvényes, magyarországi lakcímet tartalmazó lakcímkártyával rendelkezem - akkor mi a legegyszerűbb és leggyorsabb eljárás annak érdekében, hogy minél előbb újra regisztrálni tudjak a szavazáshoz?

Az NVI a központi névjegyzéket a lakcímnnyilvántartás alapján állítja össze. Ezt követően készül a szavazóköri névjegyzék. Akit felvesznek a lakcímnnyilvántartásba (mert lakcímet létesít), azt az NVI automatikusan „rászinkronizálja” a szavazóköri névjegyzékekre. Ennek automatikusnak kell lennie. Ha valamiért ez nem történne meg, akkor a lakcímnnyilvántartónál vagy az NVI-nél kell érdeklődni.

Fontos, hogy ez csak a magyarországi lakcímmel rendelkezőkre vonatkozik, akinek ilyen nincs, annak regisztrálnia kell a levélben szavazók névjegyzékére március 18-ig 16.00 ig (minden határidő 16.00-kor jár le a választási eljárásban!).

b) Hiányzik a nevem a lakcím-nyilvántartásból, lakcím létesítés

Ha kiderül, hogy a nevem sem a szavazóköri névjegyzékben, sem a lakcím-nyilvántartásban nem szerepel, miközben lakcímkártyával rendelkezem, mi a leg-egyszerűbb és leggyorsabb eljárás annak érdekében, hogy minél előbb szavazáshoz regisztrálni tudjak?

Ugyan megszűnt az életvitelszerű lakóhely vizsgálata és a fiktív lakcím létesítésének vizsgálata (2021-ben), ennek ellenére többen jelezték, hogy nem kapták meg a szavazóköri névjegyzékbe vételről szóló értesítést. A helyi választási irodában ellenőrizve a névjegyzéket derült ki, hogy címük, nevük nincsen regisztrálva, majd a lakcímnyilvántartás alapján, hogy nem aktív a (lakcímkártyán szereplő) lakcím. Ha Ön is ebbe a helyzetbe került és haza tud jönni - főként ha saját/családi ingatlana van, - a tulajdoni lap birtokában újra lakcím létesíthető. Ez személyesen a kormányablakban személyesen intézhető el (gyorsan, ha van időpontunk a kormányablakba). Aki lakcímet létesített, automatikusan bekerül a szavazóköri névjegyzékbe. Utóbbira egészen április 9. 16:00 óráig van lehetőség.

Van-e különbség az ügyintézés időtartamában, ha lakóhelyet jelentek be, illetve ha csak tartózkodási helyet? Melyik a gyorsabb?

Nincs különbség.

c) Lehetséges, hogy a törlés jogellenes?

Jogellenes a lakcím törlés, ha egy magyar állampolgár nem jelentkezik ki a lakásából, nem jelenti be, hogy elhagyja az országot, megtartja a TAJ-számát (és ha nyugdíjas, jogosult a társadalombiztosításra), mégis értesítés nélkül törlik a szavazási névjegyzékből?

A 2021-es jogszabályváltozás előtt teljesen jogszerű volt a fiktivizálás, ha nem volt az életvitelszerűség megállapítható. Most fordított a logika. A lakcím létesítéshez nem vizsgálják az életvitelszerűséget (de a mai napig lehetőség van fiktivizálásra).

d.) Határidő

Az új érvényes lakcímkártya igénylés mennyi ideig tart? Magyar állandó lakcím meddig regisztrálható (hogyan még szavazni is tudjak)?

A lakcímlétesítésről a 3.b.) pontban írtunk. Fontos, hogy az április 9. 16 óráig átvezetett adatok kerüljenek rá a névjegyzékre (azaz ha április 10-én kerül be valaki a lakcímnnyilvántartásba, akkor nem lesz rajta a szavazóköri névjegyzéken!).

4. Újraregisztrálás és regisztrálás

Jól értjük, hogy a névjegyzékből való törlés egyben azt is jelenti, hogy újra kell kérni a szavazati jog gyakorlását?

Igen, lásd fentebb.

Mindegy, hogy levélszavazásról vagy külképviseleti szavazásról van szó – mindkettőhöz újra kell regisztrálni?

Alapesetben csak akkor kell kérelmet benyújtani, ha **magyarországi lakcímmel** rendelkezünk és nem a lakcímünk szerinti kijelölt szavazókörben kívánunk szavazni. Magyar lakcím és külföldi tartózkodás esetén minden választásnál újra kell kérni a **külképviseleti névjegyzékbe** vételüket (erről lásd az 1. pontot)! Ezt ne mulasszák el 2026.04.02. délután 4 óráig (magyar idő szerint!) megtenni.

Szükséges **átjelentkezni** akkor is, ha ugyan Magyarországon szavaz valaki, de a lakcímtől eltérő helyen tartózkodik és szavaz (pl. másik magyar városban).

Ezzel szemben **levélszavazásnál** a korábbi regisztráció 10 évig érvényes. Tehát, ha legutóbb is szavazott és kapott levélcsomagot, adatai, címe nem változott, akkor nincsen teendője. Ha levélben először szavaz, akkor viszont regisztrálni szükséges 2026.03.18-ig szintén 16h-ig (lásd 1. pont).

5. Levélszavazási kérelem és regisztráció folyamata

A levélszavazási kérelem benyújtása és az érvényes regisztráció visszaigazolása között általában mennyi idő telik el?

24 órán belül hozza meg a döntést az NVI, automatikus a döntéshozatal (amennyiben online nyújtotta be).

Mikor indítható el a levélszavazáshoz szükséges regisztráció, tekintettel arra, hogy ehhez nem szükséges lakcímkártya?

Bármikor - március 18 16.00-ig!

A kérelmező hogyan értesül a sikeres regisztrációról: e-mailben vagy postai úton?

Emailben.

6. Külföldi cím megadása és alternatív megoldások

Sokan adatvédelmi okokból nem szeretnék megadni külföldi lakcímmüket. A Magyarországról érkező levélszavazási csomagok átvételére milyen jogszerű alternatívák léteznek? Van-e lehetőség arra, hogy a csomagot magyarországi rokon címére küldjék el?

A vonatkozó törvény erről így rendelkezik: Ve. 93. § (3) A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár névjegyzékbe vétele iránti kérelmének az (1) bekezdésben foglalt adatokon túl tartalmaznia kell

a) azt a postacímet, ahova a szavazási levélcsomag eljuttatását kéri. Ez tehát lehet nem a saját postacíme is.

A levélcsomag személyes átvétellel is megkapható a külképviseleteken (személyes átvételre a szavazás előtti 15. naptól a szavazás napjáig van lehetőség – a 2026-os országgyűlési választás esetében 2026. március 28-tól április 12-ig).

Átvehet-e egy személy több levélszavazási csomagot, amelyek a csoport tagjainak nevére érkeznek, akik nem ott laknak, de ezt a címet adták meg kézbesítési címként? Szükséges-e ehhez meghatalmazás? A rokon aláírhatja az átvételt?

A megadott címre érkező levélcsomagok átvehetők, nem kell meghatalmazás, vagy aláírás.

7. A levélszavazási csomag kézbesítése

Mennyi idő telik el általában a levélszavazás igénylése és a hivatalos szavazási csomag megérkezése között?

Az olasz, spanyol és az Egyesült Államok postájáról sok panaszos visszajelzés érkezett, lassú és bizonytalan. Nehéz megítélni ezért, hogy mennyi idő alatt érkezik meg a csomag, de optimális esetben március végéig meg kellene érkeznie.

Ha nem érkezik meg, tud újat kérni? Meddig?

Ha postán kéri a csomagot, és a szavazás előtti 7. munkanapig az nem érkezik meg (a 2026-os országgyűlési választás esetében április 2. 16:00 óráig), akkor kérheti bármelyik külképviseleten vagy választási irodában a levélcsomag pótlását.

A csomag ajánlott küldeményként érkezik-e?

Nem.

Ha valaki leadja a szavazatát levélben, majd hazajön és itt létesít egy lakcímet, akkor Magyarországon is leadhat még 2 szavazatot (azaz a pártlistás szavazatot kétszer is)?

Nem. Az NVI összevezeti az adatokat. Az illetőt ha itthon a lakcímlétesítés miatt nyilvántartásba veszik, akkor a szavazóköri névjegyzékbe úgy kerül fel, hogy csak egyéni jelöltre tud szavazni (hiszen a pártlistára már levélben leadhatta a szavazatát).

8. Hogyan juttatja el a levélben szavazó a kitöltött borítékot?

Hová kell visszaküldeni a kitöltött levélszavazási borítékot?

Ha a szavazási levélcsomag részeként megkapott díjmentesen feladható külső borítékot használja akkor:

- elküldhető postán a Nemzeti Választási Irodának úgy, hogy az a szavazás napján 19 óráig megérkezzen;
- személyesen vagy postán leadható egy külképviseleten a levélcsomag átvételére megállapított időben (a külképviseleti szavazás ideje alatt is, már a szavazást megelőző 15. naptól, azaz március 28-tól), illetve más is leadhatja a szavazatot tartalmazó borítékot meghatalmazás nélkül (utóbbi megoldás azonban kockázatokat rejt magában);
- a magyarországi szavazás idején eljuttatható bármelyik magyar választókerületi választási irodába személyesen (más is átadhatja ebben az esetben is).

Ha külső borítéknak egy sima, nem hivatalos borítékot használ, akkor a levélszavazat leadható:

- személyesen bármelyik magyar választókerületi választási irodában a magyarországi szavazás ideje alatt (más is beviheti, meghatalmazás nem szükséges);
- személyesen bármelyik külképviseleten a levélcsomag átvételére megállapított időben (a magyarországi szavazást megelőző tizenöt napon belül, valamint a külképviseleti szavazás ideje alatt is).

Felhívjuk a figyelmet, hogy a levélcsomag leadását a nagy forgalmú külképviseleteken ne a választás napjára hagyja, hiszen akkor sok várakozásra kell számítania.

A Magyarországra a szavazás előtti 3. napig (azaz 2026. április 9-ig) megérkező, hivatalos külső borítékban küldött levélszavazatokat biztosan kézbesíti a szavazás előtti napon a posta.

Ahhoz, hogy a szavazatával ne élhessenek vissza, azaz biztosan célba érjen és az a valódi szándékát tükrözze, javasoljuk, hogy ha teheti, saját maga juttassa el levélcsomagot a választási szervekhez vagy vegye igénybe a postát.

Tekintettel arra, hogy a postai út hosszú és gyakran kiszámíthatatlan, szükséges-e meghatalmazás a személyes leadáshoz, ha egy csoport összegyűjti és közösen adja le a levélszavazási csomagokat egy csoporttag útján? – ha igen, milyen típusú meghatalmazás szükséges?

Leadható és nem szükséges a leadáshoz meghatalmazás.

Jogilag korrekt-e, ha közös csomagként, gyorspostával küldjük el az NVI címére, átvételi elismervénnyel?

Itt is igaz, hogy nincsen átvételi elismervény. Lásd fentebb. Illetve minden további részletet is megtalálhatnak itt: tasz.hu/tudastar/szavazas-kulfoldrol/

Milyen visszajelzés érkezik arról, hogy a levélszavazási boríték épségben megérkezett? Van iktatási szám, e-mailes visszajelzés? Esetleg érdemes-e telefonon érdeklődni?

Nincsen ilyen visszajelzés, nem érdemes telefonon érdeklődni. A külső borítékon nincsenek adatok (mivel az a belső azonosító lapon található), így az NVI nem tud visszajelzést adni. Saját költségre feladható a szavazási levélcsoomag ajánlott, tértivevényes levélként vagy futárral, ekkor lesz kézbesítési visszaigazolás.

9. Tippek a levélszavazat érvényes kitöltéséhez

Létezik-e ismert hiba-lista, amely a leggyakoribb érvénytelenítési okokat tartalmazza?

A valasztas.hu adatai alapján 2022-ben levélszavazásra 456 000 fő regisztrált. Beérkezett 318 000 levélszavazat (ők feladták és be is érkezett), ebből 268 000 volt érvényes, azaz 48 000 érvénytelen. Ezek nem szavazólap szinten érvénytelenek, hanem az azonosító nyilatkozat nem volt rendben, vagy egyéb hibát találtak. Tehát ez a 48 000 szavazat el sem jutott abba a fázisba, hogy egyáltalán megszámlálják.

Sokféleképpen lehet hibázni. Pl. érvénytelen, ha nincsen lezárva a nagy borítékban lévő kis boríték. Gyakori hiba, hogy az azonosító nyilatkozat és a szavazólap nincs elválasztva, csak egymás mellé téve a nagy borítékban, ez is érvénytelenségi ok. Fontos, hogy nem lehet egy nagy borítékban több kis boríték és több nyilatkozat! Ha kicsit sérült a boríték az elfogadható (ma már). A szempont az, hogy kifér-e rajta a szavazólap, az kicserélhető-e. Ezek leginkább akkor jelenthetik vita tárgyát, ha az érvénytelen csomagok érdemben változtatják az eredményt (ekkor vizsgálendő újra).

Az azonosító nyilatkozatot pontosan kell kitölteni! Ha van előtag (dr., lfj.), ha van második keresztnév a magyar iratok szerint - azt itt is használni kell. Mindent pontosan ugyanúgy kell írni, mint a magyar hivatalos okmányokban szerepel! Az azonosító nyilatkozatot alá kell írni!

Összefoglalva a kitöltött és aláírt azonosító nyilatkozatot a hivatalos külső borítékba (vagy bármilyen borítékba) kell betenni. Ezt követően a szavazólapon X vagy + jellel meg kell jelölni a választott pártlistát, a szavazólapot pedig a belső borítékba helyezni, amit le kell zárni, majd a külső borítékba tenni. Fontos, hogy a szavazatot tartalmazó belső borítékba semmi más ne kerüljön!! Végül le kell zárni a nagy, külső borítékot is.

10. Átláthatóság – manuális ellenőrzés

Jogellenes-e, ha civilek párhuzamos nyilvántartást vezetnek – önkéntes bejelentés alapján – a postázott vagy személyesen leadott levélszavazatok számáról és földrajzi eloszlásáról?

Nem jogellenes, de nem reális. Nem visszaellenőrizhető, hogy kitől érkezett be levélcsoomag. Fontos a GDPR szabályok betartása, ezért nem tartható nyilván a feladó neve, címe!

Mikor jelennek meg a hivatalos adatok a levélszavazatok számáról a különböző körzetekben?

Nem jelennek meg külön bontásban (pl. városi, régióként) az adatok, épp ezért nem lehet érdemben párhuzamos civil ellenőrzést végezni. Főként a szavazás titkosságának érvényesülése miatt nincsen ilyen részletezés (pl. valahonnan néhány szavazat jön csak, beazonosítható, hogy kik szavaztak és hogyan - mondjuk Új-Kaledóniából).

11. Ajánlásokkal való visszaélés ellenőrzése

Van-e hivatalos módja annak, hogy egy választópolgár megtudja, visszaéltek-e az aláírásával?

Igen. De ez nem teljes körű. Addig számolja a választási iroda az ajánlásokat, amíg az érvényes 500 ajánlás / jelölt megvan (tehát, ha 905-ként ajánlottunk valakit, nem találjuk meg magunkat a felületen). Arról, hogy „Kit ajánlottam?” minden megtudható a valasztas.hu oldalon:

www.valasztas.hu/ajanlas-ellenorzes-tajekoztato

12. Választási visszaélések elleni jogorvoslat (72 órás határidő) – Adatok feltöltése és biztonság

Létezik-e központi (állami) vagy civil platform, ahová a választópolgárok feltölthetik a jogorvoslatokhoz szükséges dokumentumokat, képeket, videókat, hogy biztosak legyenek benne, hogy fájljai ki nyithatóak és olvashatóak?

Ilyen platform nincs, a jogorvoslatokat egyedileg kezdeményezheti mindenki.

Ha visszaélést tapasztal akkor feljelentést tehet (3 évig), vagy választási kifogással élhet (ennek határideje a visszaélés észlelésétől számított 3. nap 16 óra). A kifogásokat a választási bizottságokhoz kell benyújtani, feljelentés bármely rendőrségen vagy az ügyészségen tehető. Fontos, hogy konzultáljon jogással! Minden további információ elérhető itt: tisztaaszavazas.hu/bejelentest-teszek

Ha szavazatszámllálóként tapasztal visszaélést, akkor a delegáló szervezetének is jelentse, erre az egyes pártoknak megvan az eljárásrendje. Továbbá vegyenek fel az esetről jegyzőkönyvet is.

A TASZ nem csak telefonos forródrótot üzemeltet, hanem összegyűjtötte az összes fontos tudnivalót a kérdésben és kifogásmintákat is készített, amelyek szabadon használhatók: <https://tasz.hu/tudas-tar/mit-tehetsz-ha-valasztasi-csalast-vagy-visszaelest-tapasztalsz/>

13. Szállítás a szavazásra

Együtt utaznánk Magyarországra a szavazásra többen. Összegyűjtenénk az utazókat, és médiaplatformot nyitnánk annak érdekében, hogy összekössük azokat, akik utaznak, és felajánlják az autójukban az üres helyeket azokkal, akik segítséget keresnek az úthoz. Lehet-e ebből jogi problémája a gépjármű tulajdonosának, azaz minősülhet-e ez telekocsiztatásnak?

Ve. 143/A. § (3) bekezdése szerint „szavazóhelyiséghez történő szállításra való nyilvános felhívás közzétételének minősül – megjelenési formájától függetlenül – az olyan közlés, amely szavazóhelyiséghez történő szállítás megszervezésére vagy szavazóhelyiséghez történő szállítást elősegítő eszköz használatára hív fel. Szavazóhelyiséghez történő szállításra való felhívásnak minősül a szavazóhelyiséghez való szállítás megszervezése, illetve a szavazóhelyiséghez való szállítás szervezésére szolgáló informatikai alkalmazás előállítása, közzététele.”

A korlátozás a nyilvános felhívásra vonatkozik. Kis létszámú zárt fb csoportra, chatre nem. Amennyiben elindul ilyen kezdeményez egyeztessenek a TASZ munkatársaival: jogsegely@tasz.hu.

Valóban a maximálisan szállítható létszám 10 fő?

A Választási eljárási (Ve) törvényben: 143/A. § (2) Mozgóurna igénylésére és a szavazóhelyiséghez történő szállításra nyilvános felhívás nem tehető közzé, szavazóhelyiséghez történő szállításra autóbuszos személyszállítás nem végezhető. Míg a 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól szerint:

e) Autóbusz: személyszállítás céljára készült, elektromos felsővezetékhez nem kötött olyan gépkocsi, amelyben – a vezető ülését is beleértve – kilencnél több állandó ülőhely van.

Ugyanakkor egy egész nap a szavazókörhöz több körben szavazókat szállító, jövő-menő személygépkocsi használata is szervezett szállításnak tekinthető.

14. Csoportos utazás tömegközlekedéssel

**Jogilag kifogásolható-e a csoportos jegyvásárlás buszon, vonaton vagy repülőn?
Utazhatunk-e szervezeten a szavazásra anélkül, hogy jogsértést kockáztatnánk?**

Ide ugyanaz vonatkozik mint az előző kérdésre. Kulcs a nyilvánosság.

Jogilag megengedett-e, ha akár más országból indulva közös gyaloglást vagy futást szervezünk a szavazás helyszínére?

Igen, ez semmiképpen sem tartozik a Ve. idézett szakasza alá.

15. Ajándékozás a szavazás napján, a szavazóhelyiség közelében

Kampány vagy szavazás idején ajándékozásnak minősül-e, ha egy pohár vizet vagy teát adunk eldobható papírpohárban a sorban álló szavazóknak?

Nem – de semlegesnek kell lennie az átadásnak. A szavazás napján a szavazókör 150 méteres körzetében kampánycsend van érvényben. Az átadó nem kommunikálhat semmilyen módon (ruhájával sem - pl. Örök élet, OIG felvarró, pártos kitűzők) politikai üzenetet. A nagyobb magyar lakossággal rendelkező városok külképviseletein hosszú várakozásra lehet számítani. Hogy mennyien regisztráltak országunkénti bontásban itt követhető nyomon: politicalcapital.hu/hireink.php?article_read=1&article_id=3632 (Megjegyezzük, hogy ez a létszám lényegesen alacsonyabb, mint a Magyarországon belül más városban szavazásra átjelentkezettek létszáma (körülbelül 200 000 fő).

Mi a helyzet a kampánytól független, szavazás utáni „Szavaztam” kitűzőkkel?

Lehet ilyen osztani és kitenni.

16. Megfigyelők („őrszemek”) jogai és korlátai

A.) külföldi szavazóhelyeknél

Érvényes-e a 150 méteres szabály a külképviseleteknél is? (Sűrűn lakott területeken található, gyakran kivitelezhetetlen, hogy a megfigyelők látótávolságon belül maradjanak.)

Igen, érvényes. De ez nem azt jelenti, hogy 150 méteren belül nem lehetnek megfigyelők, hanem azt, hogy kampánytevékenység nem történhet, a kampánycsend már csak erre a 150 méterre vonatkozik.

Függőlegesen is értelmezendő-e a 150 méteres korlátozás?

Igen.

Mi a legkisebb megengedett távolság, és honnan méri?

Légvonalban, 150m sugarú kör a szavazókört tartalmazó épület bejáratától.

B.) magyarországi szavazóhely környékén

Elfogadható-e bizonyítékként rejtett kamerás videó vagy rejtett hangfelvétel?

Igen, ha jogsértés leleplezésére szolgál és felhasználják későbbi eljárásban.

Kihez kell fordulni, ha a szavazóhelyiségben történik visszaélés?

Azonnal jelezni kell, ott helyben a szavazatszámlláló bizottság (SZSZB) elnökének, vagy tagjának, adott esetben rendőrséget hívni, az esetet jegyzőkönyveztetni. Ha van külképviseleti megfigyelő, vagy sajtó munkatárs helyben, akkor neki(k) is jelezni.

A helyszínen kell-e azonnal jelezni a jogsértést, vagy utólag is benyújtható a kifogás, megtehető a feljelentés?

A jogsértéstől számított 3. nap 16 óráig élhetünk kifogással, de maga a jegyzőkönyv az egyik legfontosabb bizonyíték, így azonnal érdemes jelezni az esetet az SZSZB-nak.

Van-e lehetősége a független szavazási megfigyelőnek képi bizonyítékot készíteni a szavazóhelyiségben? Tehet-e bejelentést?

Nem párt által delegált, vagy önkormányzati választott SZSZB tagokon kívül más nem lehet jelen a szavazókörben a nemzetközi megfigyelőket és a sajtó munkatársait leszámítva. Így nincsenek független választási megfigyelők a szavazóhelyiségben.

Bevihető-e a szavazóhelyiségbe kamera?

A sajtó munkatársai a szavazás teljes időtartamát figyelemmel kísérhetik, forgathatnak is, de választópolgárt egyediesítve nem vehetnek fel hozzájárulás nélkül, továbbá a névjegyzékről és a szavazólapról nem készíthetnek felvételt.

17. Szavazatszámllalók és azok pótlása

Létezik-e központi nyilvántartás, ahol az utolsó napokban nyomon követhető, hol van hiány szavazatszámllalókból vagy megfigyelőkből az országban?

Nincsen ilyen központi nyilvántartás. Az önkormányzatok képviselő-testületei választanak szavazókörönként 3 főt, a pártok pedig az általuk delegáltakról vezetnek nyilvántartást. (Szavazókörönként 2-2 szszb tag delegálható pártonként).

Külképviseleten szavazás esetén van-e értelme SZSZB-nek jelentkezni (ha ott nem számlálnak). Ha igen, hol jelentkeznek?

A külképviseleteken minden úgy zajlik, mint Magyarországon, kivéve magát a számlálást, ezért ott nem is működik szavazatszámlláló bizottság. A külképviseletek munkatársain kívül a listát állító pártok ide is delegálhatnak 2-2 választási megfigyelőt. Az egész nap végig kísérhető az urnák és szelektált küldemények plombálásáig.

Mivel nincsen számlálás, a szállítás ellenőrizhető-e? Ott lehet-e megfigyelő?

Az urna szállítását a külképviseletek szervezik meg, azokat diplomáciai futár hozza Magyarországra.

Magyarországon a külképviseleten leadott szavazatokat hol, hogyan számolják? Oda delegálhatnak-e a pártok SZSZB-tagokat? Mi a helyzet az átjelentkezéssel szavazatokkal?

Az egyes szavazatok a szavazók lakóhelye szerinti választókerületbe kerülnek: mindenhol kijelölnek egy-egy szavazókört, amelynek szavazatait csak a külföldi és a hazai átjelentkezett szavazatok bekeverése után számolják meg) az NVI-nél. Ezen a számláláson és az esetleges újraszámoláson is részt vehetnek párt által delegált SZSZB tagok.

18. Mit szabad exit poll vagy megfigyelés során?

Be kell-e tartani a 150 méteres távolságot a sorban álló szavazók vagy a szavazóhelyiségbe belépők megszámlálásakor is?

Nem.

Jogsértő-e útbaigazító nyilak kihelyezése a szavazóhelyiség, illetve egy meghatározott távolságra lévő gyűjtődoboz felé, ahol statisztikai célból bedobható egy párt neve vagy jele?

Nem. Ilyen tevékenység megengedett.

Jogsértő-e, ha táblákon elmagyarázzuk az exit poll működését?

Nem.

Kötelező-e, hogy kizárólag magyar állampolgár számolja a szavazók létszámát a külképviselet épületén kívül?

Nem.

Jogellenes-e anonim, önkéntesen bedobott cédulák gyűjtése?

Nem.

Jogellenes-e a „Kire szavaztál?” kérdésre adott válaszok gyűjtése, ha azok nem köthetők személyhez, és a dobozt csak 19 órakor nyitjuk fel?

Nem.

Fontos még: az exit pollnál figyelni kell arra, hogy a válaszadó pártpreferenciáját ne hallják mások, mert ez már kampánytevékenységnek minősülhet!

Ne feledje! Küldetésünk a visszaélések megelőzése, megakadályozása, információ-átadás és jogi segítségnyújtás annak érdekében, hogy a választások tisztasága biztosítható legyen.

Fontos, hogy Ön is tehet a tiszta választásokért!

További részletek: www.tisztaszavazas.hu

Készült az Európai Unió társfinanszírozásában.

**TISZTA
SZAVAZÁS**

**A kampánycsend
megsértése
jogsértő.**

**A szavazásra
kényszerítés, zsarolás
vagy szavazatvásárlás
bűncselekmény!**

www.tisztaszavazas.hu